

21. december 1938, Bratislava.

Odpoveď slovenskej vlády na list generála L. Krejčího, náčelníka generálneho štábu česko-slovenskej armády, týkajúca sa česko-slovenskej odvety proti maďarským teroristom uväzneným v Ilave.

Predsedníctvo slovenskej vlády nemôže vysloviť súhlas s návrhom veliteľa VI. zboru, aby za usmrtenie našich príslušníkov pri útokoch maďarských teroristov i pravidelného vojska zastrelených bolo 5 teroristov, uväznených v ilavskej trestnici¹.

Dôvody pre toto stanovisko sú nasledujúce:

1. Teroristi uväznení boli v Ilave na žiadosť vlády Podkarpatskej Rusi, kde sa dopustili trestných činov a kde boli tiež dopadnutí a zatknutí. Následkom toho nemá vláda Slovenskej krajiny ani iný jej orgán dispozičné právo nad nimi.

2. Pri jednaní zmiešanej amnestijnej komisie v Bratislave, bolo zrejmé, že otázka týchto teroristov bola hlavným bodom záujmu zástupcov maďarskej vlády a osud týchto teroristov bude pri ďalšom jednaní zmiešaných česko-slovensko-maďarských komisii najúčinnejším argumentom pre prípadné ústupky zo strany maďarských expertov.

3. Prevedenie navrhovaných retorzných opatrení malo by ten následok, že maďarská vláda by prikočila k podobnému opatreniu a dala usmrtiť prípadne i väčší počet našich príslušníkov, ktorí boli pri ústupe teroristov násilne odvedení do Maďarska.

Predsedníctvo slovenskej vlády žiada však súčasne ministerstvo zahraničných vecí o energický zákrok u maďarskej vlády vzhľadom na vážny incident zo dňa 19. decembra 1938 pri obsadení obce Slanec maďarským vojskom za vedenia podplukovníka Dr. Murányiho, pri ktorom bol zastrelený rešpicient finančnej stráže Jozef Hrdina a zranený finančný dozorca Silvester Gajdošík. Zákrok má byť učinенý pod vyhrážkou, že ak by maďarská vláda ďalšie výčiny teroristov i vojska nezamedzila, poľažne ak by sa podobné prípady opakovali, budú za každý jednotlivý smrteľný prípad z radov našich občanov a bezpečnostných orgánov zastrelení dvaja teroristi a to v dohode s vládou Podkarpatskej Rusi.

SNA, ÚPV, kart. 2, ž. 1 737. Kópia, strojopis.

¹ V liste zo 16. 12. 1938 MNO uvádza: „Ministerstvo národnej obrany hlavný štáb má za to, že jedním z dôvodů, proč maďarské úřady dosud nezastavily činnost teroristů jest způsob, jakým bylo až dosud s dopadenými teroristy v ČSR zacházeno. Zajatí teroristé jsou uvězněni v civilní trestnici v Ilavě v počtu 300 osob a dosud nebylo proti nim nijak zakročeno. Je s nimi zacházeno obdobně jako s válečnými zajatci, ač jimi nejsou a je třeba je považovati za bandity a nezodpovědné živly, jichž se maďarská vláda oficiálně zřekla.“ – List priložený ako príloha k odpovedi slovenskej vlády. – Tamže.

21. december 1938, 10.30 hod., Budapešť.

Telefonická správa legačného radcu vyslanectva P. Fišu o požiadavke J. Vörnleho, zástupcu maďarského ministra zahraničných vecí, týkajúca sa vianočných darov pre maďarských teroristov a o stanovisku predsedu slovenskej vlády J. Tisa.